

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ԴՊՐՈՑԱՍԻՐԱՅ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Միացեալ ի 4 յունվարի 1878

ՆՊԱՏԱԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԹՈՒԹԵԱՆ ՆՊԱՏԵԼ.

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

1. Ընկեր կընդունուի ամեն Հայ Տնօրէն Խորհրդոյ հաւանութեամբ:
2. Ամեն ընկեր կ'ընդունի ընկերակցութեան վկայագիր մի Տնօրէն Խորհրդոյ կողմանէ ստորագրեալ:
3. Ամեն ընկեր պարտի ամսական մի բաժնոյ համար վճարել մի դահեկան արծաթ:
4. Ընկերք աւելի քան զմի բաժին կրնան ունենալ:
5. Ընկեր մի որ երեք ամսական յաջորդաբար չվճարէ գրաւոր ազդարարութիւն մի կընդունի, եթէ սոյն ազդարարութենէ մի ամիս յետոյ դարձեալ չվճարէ հրաժարեալ կը համարուի:

ՊԱՏՈՒՈՅ ԱՆԴԱՄՔ ԵՒ ԲԱՐԵՐԱՐՔ

6. Ընկերութիւնն Պատուոյ Անդամ կանուանէ այն հայազգի եւ օտարազգի անձերն, որք բարոյական կամ նիւթական ծառայութեամբք իրաւունք կստանան Ընկերութեան շնորհակալեաց վրայ:
7. Բարերար կարճանադրուին Ընկերութեան կտակ կամ արտաքոյ կարգի նպաստ մ'ընող անձինք. հրիտակը կը գործադրին կտակարարաց կամաց համաձայն:
8. Բարերարաց անուանց ցուցակն Ընկերութեան վարժարանաց մէջ կը դրուի ի տես:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՔ

9. Ընկերութիւնն ունի Կեդրոնական Ժողով մի, Տնօրէն Խորհուրդ մի եւ Ուսումնական Մասնախումբ մի:

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

10. Կեդրոնական Ժողովն, որ ի Պօլիս կը գումարի, Ընկերութեան օրէնսդիր եւ համարառու մարմինն է:

11. Կեդրոնական Ժողովն կը բաղկանայ Պօլսոյ եւ Հիւղերու երեսփոխաններէն:

12. Պօլսոյ երեսփոխանութիւնն 43 անդամներէ կը բաղկանայ զորս Պօլսոյ Ընկերք, Կեդրոնական Ժողովոյ Դիւանի եւ Տնօրէն Խորհրդոյ կողմանէ պատրաստեալ

ընտրելեաց երկպառակ եւ սրբազրելի ցանկի մի մէջէն, կընտրեն քուէից համեմատական առաւելութեամբ:

13. Երեսփոխանաց երրորդ մասն ամեն տարի կը հրաժարի հնունեան կարգաւ, որոյ տեղ նոր ընտրութիւն կը լինի ըստ նախորդ յօդուածոյ:

14. Կեդրոնական Ժողովն կը զուգարի երեք ամիսն մի անգամ. Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս եւ Հոկտեմբեր ամսոց սկիզբներն:

15. Կեդրոնական Ժողովն նաեւ արտաքոյ կարգի նիստ կը կազմէ իւր Դիւանին որոշմամբ կամ Տնօրէն Խորհրդոյ եւ կամ տասնեւոնգ Երեսփոխանաց առաջարկութեամբ:

16. Կեդրոնական Ժողովն նիստ կը կազմէ Երեսփոխանաց իսկական մեծամասնութեամբ, որոշմունք կը տրուին Ժողովոյ ներկայից մեծամասնութեամբ:

17. Կեդրոնական Ժողովն զաղտնի քուէարկութեամբ եւ բացարձակ առաւելութեամբ կընտրէ իւր Դիւանն որ կը բաղկանայ Ատենապետէ, եւ Փոխ - Ատենապետէ, Ատենադպրէ եւ Փոխ - Ատենադպրէ, որոց պաշտօնն կը տեւէ մի տարի:

18. Ամէն Ընկեր իրաւունք ունի Կեդրոնական Ժողովոյ նիստերուն ներկայ գտնուիլ իրր ունկնդիր:

ՏՆՕՐԷՆ ԻՌԸՆՈՒՐԳ

19. Տնօրէն Խորհուրդն կը բաղկանայ եօթն անդամներէ զորս Կեդրոնական Ժողովն կընտրէ զաղտնի քուէարկութեամբ եւ բացարձակ առաւելութեամբ թէ Երեսփոխան եւ թէ ոչ - Երեսփոխան Ընկերաց մէջէն:

20. Տնօրէն Խորհուրդն իւր մէջէն կընտրէ իւր Դիւանն, Գանձապետ մի եւ Համարակալ մի:

21. Տնօրէն Խորհրդոյ յանձնուած է Ընկերութեան ամեն գործոց վարչութիւնն, միայն նպատակին նկատմամբ նոր ձեռնարկ մի սկսելէ յառաջ Կեդրոնական Ժողովոյ հաւանութիւնն պարտի ստանալ:

22. Ստիպողական պարագայից մէջ Տնօրէն Խորհուրդն իւր պատասխանատուութեամբ կրնայ սկսիլ նոր ձեռնարկութիւն մի Ընկերութեան նպատակին նկատմամբ, մօտաւորագոյն Ժողովոյ զայն հաղորդելու պայմանաւ:

23. Տնօրէն Խորհուրդն իւր ամեն գործառնութեանց համար հաւաքաբար պատասխանատու է առ Կեդրոնական Ժողովն եւ պարտի երեք ամիսն մի անգամ Ժողովոյ ներկայացնել իւր գործառնութեանց տեղեկագիրն եւ Ընկերութեան ելմտական վիճակն, իսկ տարեգլխոյն այն է ի Յունվարի ամբողջ տարեկան շրջանի տեղեկագիրն եւ հաշուեցուցակն:

24. Տնօրէն Խորհրդոյ առ Կեդրոնական Ժողովն ներկայացուցած հաշուոց եւ Մատուցի բնութիւնն կը յանձնուի Կեդրոնական Ժողովէն ընտրեալ երեք անդամներէ բաղկացեալ Քննիչ Յանձնաժողովոյ մի:

25. Քննիչ յանձնաժողովոյ ընտրութեան Տնօրէն Խորհրդոյ անդամը չեն կրնար մասնակցել:

26. Տնօրէն Խորհրդոյ անդամը միանգամայն Կեդրոնական Ժողովոյ Դիւանի անդամ չեն կրնար լինիլ:

27. Տնօրէն Խորհրդոյ ևօժն անդամներէ երկուքն առաջին, երկուքն երկրորդ ե՛մնացեալ երեքն երրորդ տարին կը հրաժարին հնուժեան կարգաւ, եւ նոցա տեղ նոր ընտրութիւն կը լինի ըստ 49րդ յօդուածոյ:

28. Եթէ Տնօրէն Խորհուրդն իւր մի անդամին վրայ անվստահ լինի, կրնայ Կեդրոնական Ժողովոյ հաւանութեամբ պաշտօնէ հրաժարեցնել զայն:

29. Ընկերութեան բովանդակ հասութիւն առ առաւելն 60% նպատակի որոժանութեան եւ զանազան ծախուց կը յատկանայ, իսկ 40% հաստատուն գրամագլխոյ վրայ կը բարդուի:

50. Տնօրէն Խորհուրդն Ընկերութեան զրամն հանրածանօթ եւ ապահով գրամատանց մէջ կը զետեղէ ի շահեցումն:

51. Տնօրէն Խորհուրդն զրամատանց հետ ունեցած զործառնութիւններն կը կատարէ իւր Ասենապետին, Գանձապետին եւ Հաժարակալին ստորադրութեամբ, զորս Կեդրոնական Ժողովոյ Դիւանն նոյն զրամատանց կը ծանուցանէ պաշտօնապէս:

52. Գանձապետն ուղղակի եւ անհատապէս պատասխանատու է առ Տնօրէն Խորհուրդն եւ առ Կեդրոնական Ժողովն իրեն յանձնուած ամեն արժողութեանց համար:

53. Գանձապետն իւր մօտ երեսուն ոսկիէ առնելի զուար մի չկրնար պահել:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՆՈՒՄԻ

54. Ուսումնական Մասնախումբն կը բաղկանայ երեք անդամներէ եւ իւր պաշտօնն երկամեայ է:

55. Կեդրոնական Ժողովն սոյն Մասնախմբի կազմութեան համար պետ մի կրնարէ որ իրեն երկու պաշտօնակից որոշելով կը ներկայացնէ զանոնք Ժողովոյ հաւանութեան:

56. Վարժարանաց վերաբերեալ խնդիրներն Տնօրէն Խորհրդոյ կողմանէ կը լուծին առ Ուսումնական Մասնախումբն որ իւր որոշումներն կը հաղորդէ առ Տնօրէն Խորհուրդն:

57. Այն խնդիրք որոց վրայ Տնօրէն Խորհուրդն եւ Ուսումնական Մասնախումբն անհամաձայն զանուին Կեդրոնական Ժողովոյ Դիւանին, Տնօրէն Խորհրդոյ եւ Ուսումնական Մասնախումբն մի խառն նստին մէջ լուծումն կատանան:

58. Ընտրութեանց ժամանակ հրաժարեալ վերընտրելի են:

ՃԻՒՂ

59. Տնօրէն Խորհուրդն իւր կողմանէ ընտրեալ Ներկայացուցիչներու ձեռք ձիւր կը հաստատէ ամեն տեղ:

40. Ճիւղ մի որ առ նուազն հարիւր անդամ կունենայ Կեդրոնական Ժողովոյ մի երեսփոխան ընտրելու իրաւունք կստանայ:

ԿԱՆՈՆԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆԷ

44. Կանոնադրութիւնս վերաքննելի է ի 4 Յունվարի 1884. քայց Տնօրէն Խորհուրդն միշտ կրնայ փոփոխութիւններ առաջարկել: